

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Kaikkien Oulu
Hakemusnumero	207952
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Oulun kaupunki
Osatoteuttajat	
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen
Alkamispäivämäärä	1.3.2025
Päätymispäivämäärä	31.12.2027

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Oulussa tapahtui kesällä 2024 lyhyen ajan sisällä useita väkivaltaisia viharikoksia. Rikoksista poikkeuksellisen väkivaltaisia teki se, että niistä osa oli kohdistettu alaikäisiin, selkein rasistisin motiivein. Tapahtumat järkyttivät laajasti sekä Oulua että koko Suomea. Tapahtumien jälkeen kansalaisyhteiskunta, kaupungin johto ja kuntalaiset reagoivat nopeasti: kuntalaiset järjestivät mielenosoituksia, kaupunki järjesti tiedotustilaisuuksia ja vieraskielisten kuulemistilaisuuden. Näiden viharikosten myötä tunnistettiin Oulun kaupungin tärkeä rooli rasismien ehkäisyssä. Rasistinen viha ja väkivalta eivät kuitenkaan ole rasismien ainoat ilmenemismuodot, vaan tutkimusten mukaan rasismia esiintyy hyvin erilaisissa yhteyksissä, kuten yhteiskunnallisten instituutioiden toiminnassa (rakenteellinen rasismi) sekä yhteisöjen ja yksilöiden välillä.

Kaikkien Oulu -hanke kehittää rasisminvastaisen työn monistettavan paikallistason mallin.

Rasisminvastainen toiminta on poikkileikkaavaa toimintaa, joka vaatii useamman kuin yhden toimijan sitoutumista. Tämän vuoksi hankkeen tavoitteena onkin kehittää paikallistason malli, joka sitouttaa laajasti kaupungin eri toimijoita, julkista ja yksityistä sekä kolmatta sektoria. Tavoitteena on sitouttaa Oulun kaupungin organisaation eri hallintokunnat, strateginen johto, työntekijät ja päättäjät, yrityksiä, urheiluseuroja, yhdistyksiä, uskonnollisia yhteisöjä ja muita yhteiskunnallisia vaikuttajia unohtamatta, kuntalaisten ääneen esille tuomisessa.

Hankkeen varsinaiset kohderyhmät:

Työpaketti 1 ja 2 kohderyhmä: Kohderyhmänä ovat Oulun kaupungin henkilöstö, erityisesti opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstö, nuorisotyöntekijät ja asiakaspalvelutehtävissä olevat sekä strateginen johto. Oulun kaupungilla työskentelee n. 6 500 työntekijää. Hankkeen tavoitteena on osallistaa heistä vähintään 200 työpajoihin sekä 1/3 koulutuksiin, eli n. 2150 osallistujaa). Lisäksi tässä työpaketissa kohderyhmänä ovat myös Oulun poliisin työntekijät. Tavoitteena on osallistaa noin 20 poliisia hankkeen koulutuksiin.

Työpaketti 3 kohderyhmä (dialogit ja keskustelut): Työpaketissa järjestetään dialogeja ja kansalaiskeskustelutilaisuuksia, joiden kohderyhmänä ovat etenkin maahan muuttaneet, etniset

vähemmistöt, vieraskieliset, romanit, BIPOC. Dialogeja järjestetään kahdella Oulun alueella: Kaukovainio (6 800 asukasta, 548 vieraskielistä) ja Tuirassa (7 000 asukasta, 743 vieraskielistä). Tavoitteena kummassakin tilaisuudessa on osallistaa dialogeihin 150 henkilöä, kuuteen eri tilaisuuteen. Keskustelutilaisuuksien kohderyhmänä ovat Oulussa asuvat vieraskieliset. Oulussa asuu n. 11 000 vieraskielistä henkilöä. Keskustelutilaisuuksia järjestetään yhteensä kahdeksan, joista jokaiseen osallistuu vähintään 50 vieraskielistä henkilöä.

Työpaketti 4 kohderyhmä: Oulussa asuu 11 000 vieraskielistä. Tämän lisäksi myös muut rodullistetut vähemmistöryhmät, kuten romanit, saamelaiset ja esimerkiksi ihon, nimen tai muun syyn perusteella rasismia ja syrjintää kokeneet. Vastaavaa rasismia kokeneita on Oulussa tuhansia. Rasisminvastainen tukipiste tavoittaa ja auttaa hankkeen aikana vähintään 300 rasismia ja syrjintää kokenutta henkilöä.

Työpaketti 5 kohderyhmä: Oululaisissa kouluissa opiskelevat 9. -luokkalaiset nuoret. Tavoitteena on saada ainakin 45 oppilasryhmää käymään läpi elämyksellinen koulutus, joka tarkoittaa n. 900 osallistujaa.

Osallistuvia henkilöitä 3040 (työttömänä 175, koulutuksessa 355, työssä 2400 työelämän ulkopuolella 110)

Mukaan tulevia yrityksiä 20

Hankkeen tavoitteet:

1. Hanke vähentää syrjintätapauksia ja rasistista väkivaltaa sekä lisää yhteiskunnan jäsenten ymmärrystä rasismin esiintymisestä.
2. Hanke parantaa rasismin kokeneiden ja rodullistettujen oululaisten hyvinvointia ja osallisuuden kokemuksia.
3. Hanke synnyttää julkista keskustelua rasismin ja syrjinnän näkyvistä ja piilevistä muodoista ja arkipäivän käytännöistä Pohjois-Pohjanmaan yhteisöissä.
4. Hanke lisää Oulun kaupungin eri toimialoilla työskentelevien ammattilaisten osaamista tunnistaa ja puuttua rasismiin sen eri muodoissa.
5. Hankkeen avulla syntyy rasisminvastaisen tiedolla johtamisen työhön monistettava paikallistason toimintamalli.

Hankkeen toimenpiteet:

TP 1: Oulun kaupungin henkilöstön monimuotoisuuden vahvistaminen ja osaamisen kehittäminen monimuotoisuus-, yhdenvertaisuus- ja inklusioprosessien (DEI) avulla

Toimenpide 1: Nykytilanteen selvitys, Syksy 2025-Kevät 2026

Tehdään henkilöstölle suunnattu yhdenvertaisuuskysely, jossa tavoitteena kartoittaa Oulun kaupungin (Ouka) henkilöstön syrjintäkokemuksia ja moninaisuutta eri taustaryhmittäin (äidinkieli, kansalaisuus, sukupuoli). Malleina kyselyille mm. oikeusministeriön yhdenvertaisuuskysely. Kysely räätälöidään Oukalle soveltuvaksi.

Toimenpide 2: Kehittämistarpeiden arviointi, Syksy 2026-

Kyselyn ja muun tiedon analysoinnin jälkeen HR:n projektikoordinaattori ja hankkeen projektipäällikkö yhteistyössä strategisen johdon kanssa tunnistavat Oukan kehittämistarpeet. Tunnistettujen kehittämistarpeiden avulla asetetaan tavoitteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantamiseksi.

Toimenpide 3: Toimenpiteiden suunnittelu, Syksy 2026

Toimenpidesuunnitelmaa laadittaessa varmistetaan, että toimenpiteet ovat mahdollisimman konkreettisia, realistisia ja aikataulutettuja. Toimenpiteitä voi esimerkiksi olla erilaiset harjoitteluohjelmat, anonyymin rekrytointin kokeilut, mentorointiohjelmat, positiivinen erityiskohtelu jne.

Toimenpide 4: Toimenpiteiden toteuttaminen, Kevät 2027

Valikoidut toimenpiteet otetaan käyttöön Oukalla. Kaupungin eri toimialat yhteistyössä henkilöstöpalveluiden kanssa ottavat eri toimenpiteitä vakituiseen käyttöön osana henkilöstösuunnittelua.

Toimenpide 5: Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi, Syksy 2027

Tehdään arviointi toimenpiteiden vaikuttavuudesta henkilöstökyselyillä ja haastatteluilla.

TP 2: Henkilöstön antirasismi- ja yhdenvertaisuusosaamisen lisääminen osallistavan menetelmän koulutuksilla

Toimenpide 1: Koulutusten suunnittelu ja toteuttaminen, Kevät 2026

Oukan henkilöstön nykytilan kartoitusten jälkeen järjestetään monimuotoisuuskoulutuksia. Toimenpiteessä eri ammattiryhmille järjestetään osallistavat työpajat, joissa kuullaan heidän näkemyksiään ja kokemuksia heidän toimintaympäristössään ilmenevästä rasismista ja syrjinnästä. Kerättyä tietoa ja toiveita sekä tarpeita hyödynnetään suunniteltaessa eri ammattiryhmille räätälöityjä koulutuksia, jotka huomioivat juuri Oulun kontekstin ja viimeaikaiset viharikokset. Koulutuksia suunnitellaan osallistavalla menetelmällä. Tällä tavalla varmistetaan laaja sitoutuminen ja osallistuminen.

Toimenpide 2: Järjestetään yhdenvertaisuudesta ja antirasismista koulutuksia kaupungin työntekijöille, Syksy 2026-Kevät 2027

Koulutukset suunnataan Oukan työntekijöille, jotka työskentelevät laajasti Oulun kaupungin eri hallintokunnissa esim. asiakaspalvelutehtävissä, perusopetuksessa, nuorisotyössä, kulttuurin kentällä tai varhaiskasvatuksessa. Koulutuksia avataan myös Oulun poliisilaitoksen työntekijöille. Yhteistyökumppaneina koulutuksissa ovat erityisesti Rauhankasvatusinstituutti, Valtioneuvostonkanslia, THL, Oulun yliopisto ja Oulun poliisi.

Toimenpide 3: Arviointi, Syksy 2027 Koulutukseen osallistujille tehdään alku- ja loppukysely, jolla mitataan koulutusten vaikuttavuutta.

TP 3. Rasismien ja vihapuheen ennaltaehkäisy sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen

Toimenpide 1: Dialogitilaisuudet yhteisistä arvoista sekä kunnioittavasta moninaisuudesta, Syksy 2025-Syksy 2026

Dialogi- ja osallisuuskoordinaattori järjestää kuusi dialogitilaisuutta Oulussa kahdella eri asuinalueella. Alueet on tunnistettu ja valikoitu sosioekonomisten indikaattorien ja vieraskielisten määrän perusteella (Kaukovainio 6 800 asukasta, 548 vieraskielistä ja Tuirassa 7 000 asukasta, 743 vieraskielistä). Tilaisuuksiin osallistuu vähintään 150 henkilöä per tilaisuus. Tavoitteena on luoda kohtaamisia eri väestöryhmien välille. Dialogien fasilitoinnilla on mahdollista vaikuttaa ihmisten ja ryhmien välisen vuorovaikutuksen laatuun ja sitä kautta väestösuhteisiin (suhde rakentuu vuorovaikutustilanteissa). Suunnitteluissa ja toteutuksessa osallistetaan paikallisten sidosryhmien edustajat kuten rehtorit, päiväkotien johtajat, uskonnolliset edustajat, yrittäjät, asuinalueiden edustajat jne.

Toimenpide 2: Monitoimijarakenteen perustaminen, Kevät 2025

Tässä toimenpiteessä dialogi- ja osallisuuskoordinaattori kutsuu Oulun alueen vaikuttajia mukaan monialaiseen vaikuttajaverkoston, jonka tehtävänä on toimia yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden puolestapuhujana ja edistää toimia rasisminvastaiseen työhön. Vaikuttajaverkoston kutsutaan mukaan monipuolisesti oululaisia vaikuttajia eri ammattiryhmistä, ikäryhmistä, poliittisista suuntauksista ja alkuperistä jne. Ouka koordinoi vaikuttajaverkoston. Vaikuttajaverkosto ottaa vahvasti kantaa siihen, että kaupunki ja sen asukkaat kannattavat suvaitsevaista yhteiseloä eivätkä hyväksy rasistisia ja antidemokraattisia liikkeitä. Perustamisen jälkeen vaikuttajaverkosto kokoontuu säännöllisesti (useita kertoja vuodessa).

Toimenpide 3: Kansalaiskeskustelutilaisuudet – yhteistyössä Oulun kaupunki ja vieraskieliset, Syksy 2025-keväät 2027

Dialogi- ja osallisuuskoordinaattori järjestää vieraskielisten ja Oukan viranhaltijoiden ja päättäjien kanssa säännölliset keskustelutilaisuudet. Hankkeen aikana järjestetään 8 keskustelutilaisuutta, joiden tavoitteena on varmistaa, että maahanmuuttajien ja vieraskielisten ääni kuuluu selkeämmin läpi päätöksentekoprosessin.

TP 4: Rasisminvastaisen tukipisteen perustaminen Oulun kaupunkiin, Syksy 2025-Syyskuu 2027

Toimenpide 1: Suunnittelutyö ja benchmarking, Syksy 2025 -Syyskuu 2026

Hankkeen alussa järjestetään benchmarking-vierailuja eurooppalaisiin kaupunkeihin, joissa vastaavia tukipisteitä toimii. Tukipisteistä on olemassa monia erilaisia toimintamalleja. Jotta voidaan luoda Oululle sopiva toimintamalli, olisi tärkeää tutkia erilaisia vaihtoehtoja, tehdä niistä perusteellinen analyysi ja rakentaa juuri Oulun tarpeisiin sopiva kokonaisuus.

Rasisminvastaisen tukipisteen tehtävä on tarjota paikallistasolla ohjausta ja neuvontaa rasismien uhreille, opastaa viranomaisprosesseissa, auttaa valituksen tekemisessä, tukea rikosilmoituksen tekemisessä ja linkittää uhreja esim. rikosuhripäivystykseen. Ohjausta ja neuvontaa tarjotaan mahdollisuuksien mukaan monikielisesti. Tukipiste on matalan kynnyksen neuvontapalvelu jokaiselle, joka kokee tulleensa syrjityksi tai epäoikeudenmukaisesti kohdelluksi etnisen taustan tai kansalaisuuden perustella. Oulun uuden tukipisteen toimintaan ovat jo sitoutuneet valtioneuvostonkanslia, Oulun poliisilaitos ja ECCAR.

Toimenpide 2: Rasisminvastaisen tukipisteen perustaminen ja palvelukonseptin valmistelu (syyskuu 2025-syyskuu 2026)

Uhritutkipisteestä vastaavalle koordinaattorille tarjotaan koulutusta antirasismien ja yhdenvertaisuudesta. Kun palvelukonsepti on suunniteltu, palvelut aletaan markkinoimaan. Tukipisteelle perustetaan oma ohjausryhmä, joka osallistuu tapausten arvioinnin ja prosessien kehittämiseen.

Toimenpide 3: Rasisminvastaisen tukipisteen toiminnan käynnistäminen, Syyskuu 2025

Tukipisteen toiminta käynnistyy ja alkaa tarjoamaan palveluita oululaisille rasismia kokeneille. Asiakaskäyntejä ja tapauksia tilastoidaan anonyymisti.

Toimenpide 4: Tukipisteen toiminnan arviointi, seuranta ja juurruttaminen, Syyskuu 2027

Tukipisteen toiminta arvioidaan yhdessä ohjausryhmän kanssa ja palvelu juurrutetaan.

TP 5. Rasisminvastaisen työn arviointimekanismin kehittäminen tiedonkeruun avulla

Toimenpide 1: Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskeva tiedonkeruu, Syyskuu 2025-Syyskuu 2027

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevan tiedonkeruu on vankka perusta sellaisten strategioiden (toimintasuunnitelmien) tai toimien kehittämiseksi, joilla ehkäistään ja torjutaan rasismia ja edistetään julkisten palvelujen saavutettavuutta.

Toimenpide 2: Arviointi, analysointi ja juurruttaminen, Syyskuu 2025-Syyskuu 2027

Hankkeen aikana tehdään erilaisia kyselyjä, joilla kerätään tietoa väestöryhmien välisestä vuorovaikutuksesta sekä osallisuuden ja turvallisuuden kokemuksista. Myös uhritutkipiste toimii epäsuorasti seurantatyökaluna (dokumentoi tapaukset, määrät, sijainnit, faktat ja syrjinnän tyypit). Paikallistason rasisminvastaisen tiedonkeruu ja arviointimekanismit on kehitetty pitkälle muissa eurooppalaisissa kaupungeissa. Teemasta voidaan tehdä benchmarking muista kaupungeista, joissa on toimivat arviointi- ja tiedonkeruumenetelmät.

TP 6. Rasismien ennaltaehkäisy nuorten keskuudessa (Syyskuu 2025-syyskuu 2027)

Elämykseen ja kokemukseen perustuvan koulutuksen kautta pyritään avaamaan nuorille rasismiin ja yhdenvertaisuuteen liittyviä näkökulmia sekä kuvaamaan niiden ilmenemismuotoja. Vastaavia elämyksellisiä koulutuksia on nuorisotyössä käytetty aikaisemmin mm. päihiteisiin (esim. päihdelabyrintti) liittyen ja ne on todettu tehokkaaksi menetelmäksi saada nuoret ajattelemaan omaa toimintaansa ja suhtautumistaan kyseiseen aihepiiriin liittyvissä asioissa.

Toimenpide 1, Teema-/markkinointikampanja

Rakennetaan ja toteutetaan Oulun alueen nuorille suunnattu teema-/markkinointikampanja, joka pääosin toteutetaan niissä ympäristöissä missä nuoretkin ovat, olipa sitten kyse kaupunkiympäristöstä, koulusta tai sosiaalisesta mediasta.

Toimenpide 2, Elämyksellinen koulutuspaketti

Rakennetaan elämyksellinen koulutuspaketti, joka toteutetaan oululaisille nuorille. Paketissa nuorille on tarkoitus havainnollistaa kokemuksen kautta tarjota näkökulmia ja siten nostaa esille, miten rasismi ja syrjintä yhteiskunnassamme näkyy ja miksi on tärkeää, että sitä ei yhteiskunnassamme tule hyväksyä.

Hankkeen tulokset:

Hankkeen kautta haetaan pitkäjänteistä yhteiskunnallista muutosta. Tulokset ovat suurelta osin laadullisia. Paikallistason rasisminvastaisen työn toimintamallin kehittämistä tuotetaan käsikirja, joka voi toimia muille kaupungeille rasisminvastaisen työn kehittämisen välineenä. Toimintamallin käsikirja julkaistaan ja levitetään laajasti.

Hanke tulee tekemään rasisminvastaisen työn saralla kehittämistyötä, jossa on selvä uutuusarvo: hankkeessa käytetään erilaisten menetelmien yhdistelmää ja toteutus tapahtuu monialaisesti. Hanke kehittää rasisminvastaisen työn paikallistason toimintamallin, jossa ennaltaehkäisevä ja korjaava työ tehdään poikkihallinnollisesti ja moniammatillisesti. Hankkeen suunnitteluvaiheeseen on sitoutunut eri paikallistason toimijoita kuten poliisi, yliopisto, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja maahanmuuttopalvelut. Mukana ovat myös kansalliset toimijat, kuten Valtioneuvostonkanslia ja THL. Nämä tahot ovat sitoutuneet tukemaan hankkeen toimenpiteitä ja heidän avustuksellaan voidaan levittää hankkeen tuloksia myös valtakunnallisesti.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:	EU+valtio 998 885 €
Palkkakustannukset 891 862 €	Kuntarahoitus (oma) 249 721 €
Flat rate 40 % kehittäminen 356 744 €	
Nettokustannusarvio yhteensä 1 248 606 €	Rahoitussuunnitelma yhteensä 1 248 606 €

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	1 248 606 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	1 248 606 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	998 885 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (26/42) tullakseen rahoitetuksi.

Hankkeen toiminnan keskiössä on rasisminvastainen toiminta. Toiminta vastaa erityistavoitteen painotuksiin lisäämällä eri väestöryhmien vuorovaikutusta, edistämällä maahanmuuttajien oikeuksien toteutumista ja lisäämällä osallisuutta sekä yhdenvertaisuutta.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 10.1.2025

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara - teemaryhmän kommentit 18. –
29.11.2024

Pohjois-Pohjanmaan MYR-sihteeristö 25.2.2025

Pohjois-Pohjanmaan MYR 3.4.2025

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä